

Nieuwsbrief IVN afdelingen Fryslân

de Wâlden
Heerenveen
Súdwesthoeke
Leeuwarden e.o.
Ooststellingwerf

**Natuurgids Karin
Tichelaar
ambassadeur voor de
natuur
en nog 22 anderen**

Zaterdag 24 mei, een ideale ochtend om even in de Heemtuin in Heeg te snuffelen. Niet dat we daarvoor kwamen maar het was toch mooi meegenomen. Binnen koffie en thee en heerlijke cakes en ander lekkers. Deze ochtend liep het vol mensen, er waren bijna niet genoeg stoelen. De opleiding voor natuurgidsen werd afgesloten met een feestelijke diploma-uitreiking.

Wij waren er voor ons bestuurslid Karin Tichelaar, zij heeft zich tijdens haar opleiding met succes ingezet voor ouderen en natuur. Hoe pak je dat aan? Door bijvoorbeeld een koffer vol ervaringsmogelijkheden te maken. Mensen mee naar buiten nemen naar een caravan en daar van alles te laten beleven. Natuurlijk heeft ze nog veel meer gedaan. De opleiding is behoorlijk intensief maar ook inspirerend merkten we.

Iedere geslaagde kreeg een persoonlijke speech en een cadeautje. En er werd nog eens benadrukt dat er wel wat van je verwacht wordt als natuurgids. Doe iets met dit diploma werd er steeds weer gezegd.

Ella Wind en ik mochten Karin dus feliciteren namens de Afdeling Heerenveen, heel erg trots.

Maar er werd ook afscheid genomen van drie docenten, Betty Kooistra, Gosse Haga en Ruud Oudega. Daar werd terecht veel aandacht aan besteed. Ook zij kregen een mooie toespraak en een heel persoonlijk uitgezocht cadeau en werden ook nog toegezongen door één van de geslaagden. Terecht. Uit de toespraken was op te maken dat zij de cursus met enorm veel liefde, kennis, ervaring en toewijding hebben vormgegeven.

Nu is het, begreep ik, wachten op een vervolg. Het was een ochtend waar je weer kon ervaren hoe ons IVN groeit en bloeit.
Margreet Boer

Natuurgidsen opleiding

Vanuit IVN De Wâlden hebben Tiny en ik vanochtend, zaterdag 24 mei, de diplomering van de huidige 23 gidsen van de Natuurgidsenopleiding 2023/2025 meebeleeft! En ervan genoten!

Maar liefst vijf leden van onze afdeling, zo bijzonder! Een klein zaaltje stampvol met studenten en vanuit de afdelingen genodigden, plus een aantal medewerkers vanuit de landelijke organisatie en vanuit regio Noord.

Ook op de eerdere avonden waarin de studenten hun onderzoeksgebieden en hun educatieve projecten presenteerden hadden we al zoveel

Vier van de vijf nieuwe gidsen van
IVN De Wâlden
v.l.n.r. Lieuwe, Saskia, Hendrik, Mark

Totaalplaatje

enthousiasme, creativiteit en deskundigheid ervaren. Stuk voor stuk prachtige aanwinsten voor de regionale Friese IVN afdelingen en andere groene organisaties! In de foto's wat sfeerbeelden. Veel dank aan Ruud, Gosse en Betty die tweeënehalf jaar heel veel uren hebben besteed aan deze versie van de NGO. Els Steinmann

Natuurgidsen opleiding

De gidsenopleiding Fryslân 2023-2025 nadert de afronding. Binnenkort presenteren de deelnemers hun adoptiegebieden waar zij een jaar rond de natuur hebben geobserveerd en met de seizoenen zijn meegegroeid. Enkele weken later komen de educatieve projecten aan bod. Het is verrassend te zien hoe creatief de deelnemers zijn om vorm te geven aan de missie '*mens en natuur verbinden*' binnen de eigen afdeling. Ongetwijfeld hebben zij zich gespiegeld aan het inspirerende docenten duo Betty Kooistra en Gosse Haga.

Deze enthousiaste mensen betekenen 'nieuw bloed' voor de afdelingen. Niet alleen voor het gidsenwerk, maar ook voor ondersteunende activiteiten.

Ruud Oudega

De groep deelnemers bij de start van de opleiding

Promoteam op Minimarkt 'Buiten-gewoon' Landgoed Dekemastate

Landgoed Dekemastate organiseert 7 juni in het kader van de *Dag van het kasteel* dit jaar op deze zaterdag een mini-markt. Het thema is: 'Naar buiten!'

IVN Leeuwarden is uitgenodigd mede invulling te geven aan deze leuke middag, met een thema dat helemaal bij ons past. Want buiten gebeurt het: buiten beleef je de natuur!

Ons nieuwe promoteam is aanwezig met een kleine maar gevarieerde infostand. Er zijn een paar hebbedingetjes voor de verkoop en zoekkaarten/instructiebladen voor de weggeef. Er liggen folders, inkijkexemplaren van boeken en meer. Ontdek boeiende natuurweetjes en ontvang o.a. downloads met tips voor het vergroenen van je leefomgeving.

Kinderen kunnen lekker speuren naar natuursporen met een natuurbingo. Geen starttijden, alles is vrije aanloop. Stel je vragen en maak kennis met onze IVN afdeling!

Kom je langs: we horen graag je ervaring. Dit is de eerste keer dat het promoteam op pad gaat, we zijn nog een beetje zoekend naar een voor ons passende presentatie en inrichting. Feedback is welkom!

De activiteit is buiten: bij regen binnen.

Aanwezige partijen: Gemeente Leeuwarden, Kwekerij "Plantmark" met inheemse planten, De Rode Loper: vintage boeken, IVN-natuureducatie Leeuwarden e.o., Stichting Pleed: alles over wol, Kunstacademie Friesland: cursusaanbod, monoprints uit de natuur ter plekke maken, Imker Willem Meesters.

QR wandelingen (7 km) in het prachtige omringende landschap.

De organisatie is in handen van Dekemastate: het IVN is te gast

Door: IVN Leeuwarden e.o.

Locatie: Dekemastate, Jelsum

Datum : 7 juni 2025

Tijd: 13.00-17.00 uur

Kosten: €5,00 p.p. volwassenen, kinderen gratis.

N.B. De toegangsprijs is inclusief bezoek aan de state.

Maartje vd Sluis

Groene Avonden

De afdeling Súdwesthoeke is gestart met Groene Avonden. Dat zijn bijeenkomsten voor IVN'ers, 'voor en door de leden'. Leden van andere afdelingen zijn ook welkom en kunnen zich aanmelden via ivnsudwesthoeke@outlook.com

De avonden worden gehouden in het NME-centrum Mar&KLif, Brink 4 in Oudemirdum en beginnen om 19.30 uur.

De gids-in-opleiding Johannes Herder heeft de eerste avond verzorgd over het herkennen van watervogels. De boeiende lezing heeft een praktisch vervolg gekregen met een excursie naar de vogelkijkhut in het Hegewiersterfjild. Tijdens het bezoek aan dit eldorado voor watervogels hebben de deelnemers het geleerde in praktijk kunnen brengen.

Het komende kwartaal staan enkele belangrijke avonden op het programma:

5 maart 'Wat doet het milieu met onze flora?' Een interactieve avond onder leiding van Johan Medenblik, docent en onderzoeker aan de hogeschool Van Hall Larenstein in Leeuwarden. Aanmelden is nodig bij de organiserende Plantenwerkgroep: ria2brouwer@gmail.com.

17 en 24 maart geeft de gids-in-opleiding Maaïke Andela samen met de ervaren IVN'er Sytse Bouwhuis een korte cursus 'Bomen voor beginners'. Aan de orde komen het herkennen van soorten en kenmerken van bomen. Bij de tweede avond wordt de nadruk gelegd op bomen in de leefomgeving.

Ruud Oudega

Excursie wildplukken bij De Leijen

Op zaterdag 12 april gaf Mirja samen met Betty een excursie wildplukken en daarna koken met de gevonden ingrediënten. De excursie was volgeboekt, eigenlijk overboekt. Dus wellicht komt er nog een keer een vervolg volgend jaar! Een paar foto's, gemaakt door Betty, geven een leuk sfeerbeeld.

Els Steinmann

Natuurervaring met bijenvolk

De Wâlden

Beetje rommelen In de tuin rond ons huis, waterpomp installeren in de sloot, wat is dit, wat een geluid, alsof er op de A7 een wedstrijd Formule 1 plaatsvond! Een zwerm bijen vloog rond een boom, een sierappeltje, wat een lawaai en onrust, tenminste in mijn ogen...En, ramen slaapkamers even dicht, ze scharrelden al op het hor rond...Buiten prima, maar geen bijen binnen! Een zwarte "zak" met bijen vormde zich in de boom. Toch even bellen met Karin Akkerman, die kwam wel even langs (op zondagavond, hoe lief is dat)...Maar, anderhalf uur later, er was nog wel wat activiteit maar de zwarte zak met bijen was al weer vertrokken!! Een goede andere plek gevonden hoop ik dan maar! Wel bijzonder zo om je huis.

Els Steinmann

Mossenwerkgroep

Súdwesthoeke

Afgelopen jaren hebben wij verschillende excursies gehouden over mossen. Deze miniplantjes spreken erg tot de verbeelding en deze ontdekkingstochten werden zeer gewaardeerd. Het initiatief van de Bryologische en Lichenologische werkgroep (BLWG) om een online basiscursus mossen te geven was de aanzet om te komen tot een heuse mossenwerkgroep voor onze afdeling. Deze is met 15 deelnemers van start gegaan met een intensieve cursus van zes bijeenkomsten waarbij gebruik wordt gemaakt van het materiaal van de BLWG online cursus. De opzet is om daarna maandelijks een werkgroep bijeenkomst te houden om eigen materiaal gezamenlijk te determineren of om met elkaar het veld in te gaan. Dat zal aanvankelijk wel onder leiding zijn van een meer ervaren mossenman of vrouw.

De werkgroep is het initiatief van de afdeling Súdwesthoeke, maar staat ook open voor deelnemers van andere afdelingen. Voor contact: ivnsudwesthoeke@outlook.com
Ruud Oudega

Nachtvlinderparadijs in je woonwijk

De Wâlden

Nachtvlinders... dat zijn toch die irritante fladderende beestjes 's avonds bij je buitenlamp?! Of toch niet?

Vandaag neem ik je graag mee in mijn nachtvlinderavonturen, in onze achtertuin in woonwijk De Folgeren in Drachten.

Nachtvlinders, ik vind het hele interessante beestjes! Zoals ik al zei, door velen worden ze (misschien wat oneerbiedig) 'motten' genoemd. Maar wist je dat we in Nederland wel meer dan 2300 verschillende soorten 'motten' hebben?

Vlinders in Nederland

In Nederland leven meer dan 2400 soorten vlinders. Een groot deel daarvan zijn macro-nachtvlinders (ongeveer 865 soorten) en de micro-nachtvlinders (heel kleine nachtvlindertjes, ruim 1480 soorten). Er leven nu nog 53 soorten dagvlinders in ons land.

Het verschil tussen dag- en nachtvlinders lijkt heel simpel: dagvlinders vliegen overdag en nachtvlinders 's nachts. Maar dat is niet helemaal waar, want er zijn ook nachtvlinders die overdag vliegen: de dagactieve nachtvlinders.

Bron: Vlinderstichting

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/vlinders-kijken/nachtvlinders-zoeken/>

Sinds 2023 inventariseer ik nachtvlinders voor het meetnet nachtvlinders van de Vlinderstichting, met behulp van een led-emmer. Gewoon in mijn achtertuin in Drachten. Deze emmer plaats ik voor zonsondergang op mijn meetpunt, midden in de achtertuin. Aan de buitenkant van de emmer zit een lichtsensor, waardoor de blauwe ledlampjes rond zonsondergang vanzelf aan gaan. Gedurende de hele nacht branden de leds en trekken deze nachtvlindersoorten aan die 'op licht vliegen', zoals ze dat noemen. (Er zijn ook nachtvlindersoorten die bijvoorbeeld alleen op smeer (een zelfgemaakte zoet goedje, een mengsel van stroop en gistend fruit) afkomen.

In een paar jaar tijd heb ik in mijn tuin al meer dan 170 verschillende soorten nachtvinders kunnen fotograferen, dat geloof je toch bijna niet?

Het leuke aan het inventariseren vind ik, dat er zo ongeloofelijk veel verschillende soorten nachtvinders zijn. Dus het is elke keer weer een verrassing wat er in de led-emmer zit als ik deze 's ochtends vroeg openmaak.

De nachtvindersoorten die vliegen wisselen per seizoen. Dus ook dat maakt het wat mij betreft extra verrassend. En op dit moment is het volop voorjaar, ook in nachtvinderland! Dus zitten we vol in de voorjaarssoorten.

Vanochtend controleerde ik nieuwsgierig de twee eierdoosjes platen die standaard in de emmer staan. Zo kunnen de vlinders, ondanks dat ze 's nachts vaak een aantal uren in de emmer zitten, toch een veilige plek kiezen om te rusten. Overal zaten ze verstopt, in totaal wel 35 stuks! Wauw! Dat is voor mijn tuin echt een goede vangst. Nadat 'iedereen' op de foto is geweest, laat ik ze weer de wijde wereld in. Zodat ze hun schuilplek voor de dag kunnen opzoeken.

Welke soorten trof ik nu vanochtend in mijn emmer?

- Nunvlinder (zie foto)
- Bosbesuil (zie foto)
- Tweestreepvoorjaarsuil (zie foto)
- Variabele voorjaarsuil
- Dubbelstipvoorjaarsuil
- Kleine voorjaarsuil

Regelmatig heb ik bijvangst in de emmer, zoals vandaag een goudoogje (een gaasvliegje) en een vlieg uit de familie van de bromvliegen. Soms ook een spin en vorig jaar zat er zelfs een keer een zwarte doodgraver (een grote keversoort) in. Altijd leuk, want ik ben dol op kleine diertjes en op insecten in het bijzonder.

Afgelopen maand heb ik nog drie andere specifieke nachtvlinder-voorjaarssoorten in de led-emmer gehad:

- Voorjaarsboomspanner
- Voorjaarskortvleugelmot
- Grote voorjaarsspanner

Bruine eenstaart

Koolbandspanner

Hagedoornvlinder

Wat ik verder nog leuk vind om met je te delen zijn een aantal mooie tuinvangsten van het afgelopen jaar. Ongetwijfeld de meest kleurrijke is de Hagedoornvlinder. En qua vorm is de Bruine eenstaart wel echt mijn favoriet. Bij vele soorten is ook de vleugeltekening heel verrassend, neem nu de Koolbandspanner. Ik begrijp nu waar de inspiratie voor kledingstoffen soms vandaan komt.

Tot zover mijn nachtvlinder-avonturen in 'De Bostuyn' in Drachten, zoals ik mijn natuurRijke en natuurLijke tuin noem op waarneming.nl en bij het meetnet van de Vlinderstichting.

Tot slot:

Lijkt het je leuk als er voor jou ook een nachtvlinderwereld opengaat? Zet dan de eerstvolgende 'mot' die je ziet (vanaf nu heten ze dus 'nachtvlinder') op de foto en voer deze in op waarneming.nl of op de app ObsIdentify. Pas wel op.. het kan zijn dat je het steeds leuker gaat vinden!

Ga je het nu steeds leuker vinden (of wie weet vond je het al interessant) en ben je benieuwd naar zo'n led-emmer of naar het meetnet van de vlinderstichting? Kijk dan even hier:

<https://www.vlinderstichting.nl/wat-wij-doen/meetnetten/meetnet-nachtvinders>

Enquête

In april hebben een aantal leden van IVN Heerenveen de enquête ingevuld.

Het doel van de enquête was te peilen hoe de leden het aanbod ervaren en wat voor wensen er leven. Daardoor misschien een levendiger programma te maken meer afgestemd ook op verschillende wensen. Zodat meer mensen actief betrokken willen worden.

Dit heeft ons mooie inzichten gegeven over onze leden.

We weten dat de meeste van onze leden lid zijn geworden uit liefde voor de natuur, de wens om meer te leren en bij te dragen aan natuureducatie. En een groep wil vooral deelnemer zijn, en dat is natuurlijk ook helemaal goed.

Hartelijk bedankt voor het invullen van de enquête.

Het bestuur van IVN Heerenveen

Populierenpijlstaart
in Rottevalle

Hartelijke groet en
veel
nachtvlinderplezier!

Inge Vervoorn
tekst & fotografie

Natuurkoffer

vervolg

IVN Heerenveen in zorgcentrum Coornhertstate. In overleg met Ilona, de activiteiten coördinator van Coornhertstate, nieuwe plannen gemaakt voor de natuurkoffer van IVN Heerenveen.

Thema 'bomen over bomen' (naam van dit thema beetje gestolen van Betty Kooistra)
Eigen foto's over bomen gezocht en Betty ook gevraagd of ik hiervoor foto's mocht gebruiken van haar PowerPoint over bomen. En dat mocht.

Allerlei takken van verschillende bomen verzameld en de bomenleskist van NME Drachten geleend.. En tsja zo scharrel je je spulletjes bij elkaar en kunnen de bewoners *kijken* (foto's), *voelen* (stammetjes, takken, zaden, voeldoos, etc.), *horen* (sapstroom boom, mijn presentatie met foto's en info), *praten* over (herinneringen zoals; boompje klimmen, boompje verwisselen, liedje 'de boom wordt hoe langer hoe dikker', spreekwoorden) en voor het *proeven* was er een biologisch appeltje.

Helaas lukte het wederom niet om de foto's op het grote scherm te laten zien en daarom maakten we een aanpassing in de opstelling om zo de foto's zo goed mogelijk te 'showen' aan de bewoners van deze afdeling.

En dat ging ook goed hoor, alleen had ik een lamme arm van het vasthouden en rondgaan met de laptop in mijn hand.

Heel leuke morgen met geïnteresseerde, lieve dames, één mevrouw met dementie was samen met een stagiaire bezig met het voelen aan de takken, boomstammetjes en zachte zaden van de plataan, een andere mevrouw was helemaal 'in' de uil en wilde graag meer uilen bekijken, een morgen waarin de zintuigen flink geactiveerd werden.

Heel tevreden ging de koffer naar huis, geïnspireerd om nieuwe activiteiten te gaan bedenken! En die staan inmiddels in de planning. Want, ...
de volgende bijeenkomst gaan we naar BUITEN.

Op naar Oranjewoud, waar we met de rolstoelbus naar toe gaan.

Wat hebben we met elkaar in de bus en in de natuur in Oranjewoud genoten, de buschauffeur bleek ook echt een kenner van Oranjewoud en samen hebben we verteld over de geschiedenis van- en de natuur in Oranjewoud. Maar, ook de drie deelnemers wisten het een en ander over Oranjewoud te vertellen!! Reuze leerzaam en gezellig.

Bij hotel-restaurant Tjaarda mochten we van Ilona de middag feestelijk afsluiten met koffie of thee en natuurlijk: ORANJEKOEK. Voor herhaling vatbaar.

Op 1 april, nee geen 1 april grap, even brainstormen met Ilona. Ennnnnnnnn..... We gaan in de toekomst bij Coornhertstate nieuwe projecten opzetten o.a. in de tuin, voortzetting van de pluktuin, bollen planten en nog veel meer. Ennnnnnnnn..... ja, jammer maar de caravan die vorig jaar in de tuin van Coornhertstate stond en wat een groot succes was, is verkocht, maar we gaan deze proberen te vervangen door bijvoorbeeld een partytent of iets dergelijks.

Op de valreep nog een paar fotootjes van de theeproeverij d.d. 15 mei met de natuurkoffer buiten in de tuin van Coornhertstate. Thema voorjaar, met o.a. eetbare bloemen en planten uit de natuur en zelfgemaakte brandnetelsoep als verrassing. Het duurde even voordat de natuurtheetjes en soep geproefd werden, maar uiteindelijk weer een geslaagde buitenmiddag.

Met vriendelijke groet van
Karin Tigchelaar IVN Heerenveen

Een fietsende boom door Europa

Op 11 april 2025 vertrok de fietsende boom voor de eerste Fryske etappe van Leeuwarden naar IE. Met aan de start burgemeester Buma, directeur Natuur Geertje van Hooijdonk en vele anderen. Tja, wat beoogt de fietsende boom?

Het doel van het project is simpel en superkrachtig: tussen de beide Europese culturele hoofdsteden – Nova Gorizia in Slovenië in dat nu, in 2025 – is een cirkel getrokken. En daar komen duizenden bomen op te staan van verjaardagsbomen tot andere passende doeleinden. Over 20 jaar vliegen we boven Europa- koolstof arm – en zien dan die cirkel van bomen, een zuurstofproducent, biodiversiteitsbooster, agrarisch beheerder, hittebestrijder, verbeelding oproeper, verbindingen- en vrede stichter.

Opgestart in het jaar 2025 waarin grootmachten juist meer tegenover elkaar lijken te staan, maar Europa gelukkig ook naar nieuwe krachten zoekt en wil opbouwen! De jeugdige klimaatburgemeester van Leeuwarden wil terecht de toekomst meer laten spreken: doe het nu anders, verpest het niet voor komende generaties!

Het team van Bruno Doedens en de Circle4Change treft op die startdag fantastische weer. Als echte Wâldpyk voorspel ik dat dit een gunstig voorteken is. En dat blijkt al gelijk bij IE waar twee jonge trekkerrijders ons de weg naar de school wijzen. Bruno zegt over de ontmoeting in IE in zijn webverslag:

‘Rond vier uur worden we hartelijk ontvangen bij de basisschool in Ie. Na een korte speech van de directeur van de school, neemt Matthijs ter Bork directeur van IVN Noord het woord en vraagt aandacht voor het belang van educatie, ook over bomen en over de relatie die wij als mensen er mee kunnen hebben, en over bezieling dus eigenlijk. Ik reageer daarop door het als opdracht mee te nemen tijdens onze tour. We gaan erop letten!’

Kortom, vanuit IVN steunen onze regio's en afdelingen op de cirkel de fietsende boom! Ook bij terugkeer in Zeeland en in de Hollanden later in 2025 staan we klaar om iets moois te organiseren. Dan hebben we ook zicht op de inhoud van de Europese Stem van de Natuur die we als IVN met Circle4Change gaan maken. En waarin we hopelijk ook met steun van LVVN samen met beleid kunnen optrekken: voor bossen en agrarisch natuurbeheer in Nederland! In het vervolg komen uit elk van de negen landen op de cirkel enkele natuuriconen aan het woord: wie ben je, waar hou je van, welke zorgen(en moeite) heb je en tot slot: wat kan de Europese mens voor je doen? Op het lijstje Europese stemmen van de Natuur staan inmiddels al:

Frysk vlas, zeearend in het Nationaal Park Lauwersmeer,
Duitse bijen en rode wouw,
Poolse Europese bison, en
Tsjechische Europese lynx.

Suggesties – inhoud, verbeelding, bijeenkomsten....-zijn welkom!

Volg de Circle4change op:

<https://www.circle4change.eu/verslag/250410/>

Daar kun je ook de crowdfunding link vinden voor als je een donatie overweegt aan het door Europa fietsende boomproject. Mooie foto's vind je ook op:

<https://www.instagram.com/circle4change.eu?igsh=MWJxcGFmd2UxNXFmbQ==>

Elke afdeling heeft zijn eigen kleur. Dit is in de voettekst terug te vinden.

Zaterdag 07 juni	Slootjesdag Teroele - kinderactiviteit
	Met schepnetjes, zoekkaarten en andere materialen gaan we op zoek naar wat er allemaal leeft in het water bij Teroele. Jouw (groot)ouders mogen gezellig meedoen. De watergidsen hebben er reuze zin in. Ben jij erbij? Door IVN Súdwesthoeke Constance Smit-Walstra Locatie Teroele Troelstraweg 15, 8524 BK [privéterrein] Tijd 13.30 - 17.00 uur Info Constance Smit-Walstra constance-smit@hetnet.nl

Zaterdag 07 juni	Slootjesdag - kinderactiviteit
	Met schepnetjes, zoekkaarten en andere materialen gaan we tijdens deze kinderactiviteit op zoek naar alles wat er in het water leeft. Schaatsrijder, bloedzuiger, watervlo? Wie weet wat we allemaal gaan tegenkomen. Misschien zelfs een klein visje? Door IVN De Wâlden Jantsje Zwart, Karin Akkerman Locatie [locatie bij aanmelding] Tijd 13.30 - 15.00 uur Opgave Jantsje Zwart 06 - 44 74 26 68 Karin Akkerman karinakkerman@kpnmail.nl

Zaterdag

07 juni

Slootjesdag in Dokkum - kinderactiviteit

Met schepnetjes, zoekkaarten en andere materialen gaan we op avontuur in een boerensloot. Welke planten en dieren gaan we hier aantreffen? Wat leeft er in de boerensloot? Onze watergidsen hebben er zin in. Ben jij er ook bij?

Door IVN Noordoost Friesland
Locatie Dokkum | Aalsumerweg 51, 9101 JG
Tijd 14.00 - 15.30 uur
Opgave Reinze Visser | 06 - 19 88 29 16

Woensdag

11 juni

Flora van het Wijnjeterperschar

Florist Hinko Talsma neemt ons mee door dit prachtige gebied. Dit postzegeltje natuur kent een gevarieerde flora, waaronder enkele soorten orchideeën en de Spaanse ruiter. We komen waarschijnlijk tijd te kort om alles te kunnen ontdekken.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Hinko Talsma
Locatie Wijnjeterperschar
[carpoolen vanuit Leeuwarden | max. 10 deelnemers]
Tijd 19.00 – 20.45 uur
Opgave activiteitenwerkgroepivn058@gmail.com
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 3,00

Zaterdag

14 juni

Slootjesdag - kinderactiviteit

Met schepnetjes, zoekkaarten, loepjes en ander materiaal kunnen kinderen met hun (groot)ouders vandaag ontdekken wat er allemaal leeft in het water van een zijtak van het Nijdjip. Onze IVN-gids helpt je ontdekken. Kom jij ook?

Door IVN De Lege Midden
Locatie Grou, Súdfinne
[Beleef- en avonturentuin]
Tijd 10.00 uur
Opgave Reinie Piersma | 0566 - 84 05 03 [na 18.00 uur]

Zaterdag

14 juni

Inventarisatie Nachtvinders in Warns

Langzaam valt de duisternis in. Ideale omstandigheden om goed te kunnen zien welke nachtvinders op het laken gaan zitten. Nachtvinders zijn alleen maar grijze motten? Echt niet! Sommige hebben prachtige kleuren. Wees welkom!

Door IVN Súdwesthoeke | Adriaan Hol

Locatie Warns | Skarlerdyk 1
[De Griene Poarte]

Tijd 21.00 uur

Opgave Gwendy Wevers | gwendyinhetgroen@gmail.com

Kosten inclusief koffie/thee en iets lekkers

Zaterdag

14 juni

Excursie Wijnjeterper Skar

Een wandeling met aandacht voor natuur en cultuur, flora en fauna. We wanen ons terug in de tijd, 'op reis' naar de oorsprong van de Noardlike Fryske Wâlden. Tip: trek wandelschoenen aan en neem een verrekijker mee.

Door IVN De Wâlden

Locatie Wijnjewoude | t.o. Nije Heawei 1, 9241 WB
[P-plaats hoek Nije Heawei en Opperhaudmare]

Tijd 13.30 uur

Opgave Karin Akkerman | karinakkerman@kpnmail.nl

Zaterdag

14 juni

Nachtzwaluwen

De mysterieuze nachtzwaluw broedt in Nederland op heidevelden, zandverstuivingen en in open dennenbossen. In de avond en nacht vangen ze grote insecten (nachtvlinders) tijdens de vlucht. Kijk en luister je met ons mee?

Door IVN Ooststellingwerf | Dirk Haaijema

Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ
[P-plaats Drents-Friese Wold]

Tijd 22.00 uur

Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,00

Zondag

15 juni

Slootjesdag in Heerenveen - kinderactiviteit

Met schepnetjes, zoekkaarten en andere materialen gaan we in het museumpark Belvédère op zoek naar wat er allemaal leeft in het water. Aanmelden is niet nodig, kom gewoon langs. Volg de bordjes vanaf de parkeerplaats aan de Nassaulaan en je vindt ons bij een mooi slootje.

Door IVN Heerenveen e.o.

<https://www.ivn.nl/afdeling/heerenveen-eo/natuuractiviteiten/slootjesdag-in-oranjewoud/>

Locatie museumpark Belvédère

Tijd 10.00 - 14.00 uur

Woensdag

18 juni

Fietsexcursie langs Knine-pôle en Leijen

In de jaren 70 was de Knine-pôle een eiland van zo'n 40 bij 60 meter. Maar tegenwoordig is daar bijna niets meer van over. IVN De Wâlden ziet graag dat deze Knine-pôle weer in ere herstelt wordt en heeft daarom een voorstel geschreven.

Door IVN De Wâlden | Foppe de Haan

Locatie De Tike | Doktersheide [vogelkijkhut Blaustirns]

Tijd 19.30 - 21.30 uur

Opgave Foppe de Haan fh.de.haan@ziggo.nl

Zaterdag

21 juni

Vroege Vogels in het Lauwersmeer

Geniet in de vroege uurtjes van de vogels die ontwaken. Doorbrekend zonlicht, optrekkende mist; de vroege ochtend geeft een mystieke sfeer aan het landschap. Wandeling voor iedereen; van vogelaars in de dop tot doorgewinterde vogelaars.

Door IVN Ooststellingwerf | Dirk Hiemstra

Locatie [locatie bij aanmelding]

Tijd 07.00 uur [vertrek Oosterwolde 06.00 uur]

Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,00

Zaterdag

21 juni

Zonnewende Natuurwandeling

De zonnewende is de gebeurtenis waarbij de zon - gezien vanaf de aarde - haar noordelijkste of zuidelijkste positie bereikt. De zon staat dan recht boven de Kreeftskeerkring in het noorden of de Steenbokskeerkring in het zuiden. Wandel je mee?

Door IVN Súdwesthoeke
Josine Wind, Johannes Herder, Anneke Oudega

Locatie Ruigahuizen | Tsjerkhofleane 2, 8564 HC
[Bremer Wildernis | ingang bij de klokkenstoel]

Tijd 20.00 uur
Opgave ivnsudwesthoeke@outlook.com

Zaterdag

21 juni

Ochideeëntocht Nationaal Park Lauwersmeer

Zo sierlijk en elegant de exotische orchidee bij menigeen de huiskamer opluistert, zo bijzonder mooi is het om te zien hoe de inheemse variant in z'n eigen natuurlijke omgeving de show steelt. Neem fotocamera en loop mee.

Door IVN Noordoost Friesland
Locatie Lauwersoog | Strandweg 1, 9976 VS

[Restaurant Het Booze Wifj]

Tijd 14.00 - 15.30 uur
Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 4,00

Woensdag

25 juni

Laarzenexcursie Ottema-Wiersmareservaat

Trek je laarzen aan en waan je in een heuse rimboe. Dit unieke laagveenmoeras kent een grote rijkdom en afwisseling in biodiversiteit. Het terrein herbergt zeldzame planten en dieren, zoals blaasjeskruid en de zilveren maan.

Door IVN Noordoost Friesland
Locatie Hurdegaryp | Ottemaweg
[tegenover Halligenweg]

Tijd 19.30 - 21.00 uur
Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 4,00

Zaterdag

28 juni

Vlinders en libellen in De Deelen

De Deelen is een afgegraven veengebied dat nu een mozaïek van water, riet, moerasbosjes en kleine, smalle graslanden is. Het is een 'wetland' waar o.a. vele vlinders en libellen leven. Welke soorten gaan we tegenkomen, zo dicht bij huis?

Door IVN De Lege Midden

Locatie Tijnje | Heafeartswei [P-plaats De Deelen]

Tijd 10.30

Opgave Reinie Piersma | 0566 - 84 05 03 [na 18.00 uur]

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 2,50

Check onze
website

Op ontdekking vanaf Skûtsje De Rot

Elke donderdagavond verlaat Skûtsje De Rot de haven van Rottevalle om De Leijen op te varen. Een ervaren, soms IVN, gids vaart mee en vertelt over verleden, heden en toekomst van de natuur in De Leijen.

Door IVN De Wâlden

Locatie Rottevalle | Haven 1
[haven | ligplaats skûtsje De Rot]

Tijd 19.00 - 21.00 uur

Opgave 06 - 51 94 66 26 | www.ivn.nl/afdeling/de-walden

Kosten - | zie info op website

Zaterdag

05 juli

Marker Wadden

Ontdek dit nieuwste stukje Nederland. Vanuit Lelystad varen we naar de Marker Wadden, waar een gids van Natuurmonumenten een exclusieve excursie verzorgt voor ons. Ook is er tijd om zelf het eiland te verkennen en een kopje koffie te drinken.

Door IVN Heerenveen e.o.

Locatie Lelystad | Bataviahaven 1, 8242 PR
[parkeren en veerdienst]

Tijd 11.30 - 19.00 uur

vertrek Heerenveen 11.30 uur

Opgave ivnheerenveenactiviteiten@outlook.com

Kosten IVN-leden € 30,00 | niet-leden € 35,00

[exclusief onkosten reis per auto]

Zaterdag

05 juli

Kennismaking met De Twigen

Een verrassende natuurwandeling door het 20 hectare grote gebied De Twigen, gelegen tussen Sneek en Joure. Tijdens de excursie word je bijgepraat over de aanwezige flora en fauna. Maar ook over de ontstaansgeschiedenis van het gebied.

Door IVN Súdwesthoeke | Constance Smit-Walstra

Locatie Joure | Tramwei [oude weg naar Sneek]

[vanaf Joure 100 meter voorbij oprit snelweg]

Tijd 10.00 - 12.00 uur

Opgave Constance Smit-Walstra constance-smit@hetnet.nl

Zaterdag

05 juli

Excursie in de MCL-tuinen

Meindert van Dijk - natuurgids en auteur van het boek 'Heilzame tuinen - ziekenhuiskamer als vogelkijkhut' neemt je mee naar een aantal in zijn boek beschreven tuinen in en rond het MCL in Leeuwarden. Leer wat het belang is van groen voor gezondheid.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Meindert van Dijk

Locatie Leeuwarden | Henri Dunantweg 2, 8934 AD
[Medisch Centrum Leeuwarden]

Tijd 10.00 - 12.30 uur

Opgave Meindert van Dijk | info@meindertvandijk.nl

[max. 10 deelnemers | exclusief consumpties]

Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 3,00

Zaterdag

05 juli

Excursie Schaopedobbe

Rij het zandpad in tot je niet verder kunt. Vanaf dit punt starten we onze ontdektocht door de Schaopedobbe in Elsloo. Dit bijzondere heidegebied is 91 hectare groot en kent vennen, een zandverstuiving en groepjes bomen.

Door IVN De Wâlden

Locatie Elsloo | Kloosterweg 5
[bij het Jodenmonument]

Tijd 10.00 uur

Opgave Edwin de Groot | 06 - 36 57 14 24

[tussen 18.00 en 20.00 uur]

Zaterdag

05 juli

Libellen en vlinders in het Woldlakebos

Vandaag staat een bezoek aan het Woldlakebos op het programma. Corné Klasen is specialist op het gebied van libellen en juffers. Tijdens onze tocht door het Woldlakebos vertelt hij ons alles over deze bijzondere insecten.

Door IVN Ooststellingwerf | Corné Klasen, Dirk Haaijema

Locatie Woldlakebos | A.F. Stroinkweg

Tijd 13.30 - 16.30 uur

Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,00

Dinsdag

08 juli

Bosbadden [Shinrin Yoku]

Bosbadden [Shinrin Yoku] houdt in dat we in een rustig tempo wandelen. We dompelen ons onder in de atmosfeer van het bos en ervaren onze verbinding met de natuur. Alle zintuigen komen aan bod; even lekker onthaasten. De wandeling is ongeveer 3km.

Door IVN Ooststellingwerf | Hannie van de Vegt-Tulp

Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ

[P-plaats Drents-Friese Wold]

Tijd 10.00 uur

Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,00

Vrijdag

11 juli

Vleermuizen Excursie

Het is donker in het bos. Ideaal voor een bijzondere excursie over nachtleven! Wandelend door het Driesumer Bos gaan we vleermuizen spotten. Met onze ogen. Maar ook met onze oren, met behulp van een batdetector.

Door IVN Noordoost Friesland

Locatie Driesum | van Sytzmawei 26, 9114 RW
[P-plaats RinsmaState]

Tijd 22.00 - 23.30 uur

Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33

Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 4,00

Zaterdag

12 juli

Inventarisatie Nachtvinders in Koudum

Langzaam valt de duisternis in. Ideale omstandigheden om goed te kunnen zien welke nachtvinders op het laken gaan zitten. Nachtvinders zijn alleen maar grijze motten? Echt niet! Sommige hebben prachtige kleuren. Wees welkom!

Door IVN Súdwesthoeke | Adriaan Hol

Locatie Koudum | Gerben Ypmastraat 6
[Oldeferdpark]

Tijd 21.00 uur

Opgave Gwendy Wevers | gwendyinhetgroen@gmail.com

Kosten inclusief koffie/thee en iets lekkers

Check

onze website

Natuurexcursie Leeuwarder Bos

Tijdens deze wandeling vertelt ervaren IVN natuurgids Rienk Versloot over de historie, ontstaan en de diversiteit van het Leeuwarder Bos. Ook storm Christiaan (2013) heeft hier flink invloed op gehad. Welke dieren en planten zijn er te vinden?

Door IVN Leeuwarden e.o. | Rienk Versloot

Locatie Leeuwarden | Vierhuisterweg 11, 8919 AH
[Rustpunt Leeuwarderbos]

Tijd [zie onze website]

Opgave Rienk Versloot r.versloot72@upcmail.nl
[max. 8 deelnemers]

Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 3,00

Dinsdag

05 augustus

Happy Stones schilderen

Overal in de wereld beschilderen mensen steentjes met vrolijke afbeeldingen. Om ze vervolgens ergens achter te laten; in stad, op platteland en in de natuur. Puur en alleen om de vinder van het steentje blij te maken. Maak vandaag ook Happy Stones!

Door IVN Ooststellingwerf | Hannie van de Vegt-Tulp

Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ

P-plaats Drents-Friese Wold

Tijd 10.00 uur

Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,00

Vrijdag

15 augustus

Nachtvinders in de Vlindertuin

Langzaam valt de duisternis in. Ideale omstandigheden om goed te kunnen zien welke nachtvinders op het laken gaan zitten. Grijze motten? Echt niet! Sommige hebben prachtige kleuren. Pijlstaarten komen vaak na 00.00 uur langs. Wees welkom!

Door IVN De Lege Midden

Locatie [locatie bij opgave]

Tijd 22.00 uur [tot er geen vlinders meer komen]

Opgave Reinie Piersma | 0566 - 84 05 03 na 18.00

Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 2,50

Woensdag

27 augustus

Stadse stoeplanten

Wat groeit en bloeit er tussen de stoeptegels in Leeuwarden? En de bloemperkjes; wat groeit daar? Wandel mee met florist Hinko Talsma en ontdek dat het een unieke eigen flora kent. Zelfs parkeerplaatsen worden zo ineens interessant.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Hinko Talsma

Locatie Leeuwarden
[binnenstad | locatie bij opgave]

Tijd 19.00 - 20.30 uur

Opgave Lies Riemersma | lies.riemersma@gmail.com
[max. 10 deelnemers]

Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 3,00

Vrijdag

29 augustus

Nacht van de vleermuis

Wist jij dat er in Nederland tien verschillende vleermuizen zijn? En dat deze vleermuizen met elkaar kunnen communiceren? Uitgerust met batdetector gaan we vanavond op pad en proberen we vleermuizen te spotten. Gerard vertelt ons er over.

Door IVN Heerenveen e.o. | Gerard Tamminga

Locatie Oranjewoud | Lindelaan
[ingang van De Overtuin]

Tijd 20.00 uur

Check
Onze website

Excursie en inventarisatie zoetwatervissen

We krijgen de kans om actief deel te nemen aan het doen van visonderzoek. Gewapend met schepnet assisteren we de onderzoekers van RAVON. Zo brengen we de plaatselijke visstand in kaart en leren al doende over de soorten die we tegenkomen.

Door	IVN Leeuwarden e.o. RAVON
Locatie	Leeuwarder directe omgeving
Tijd	[check onze website]
Opgave	activiteitenwerkgroepivn058@gmail.com

Zondag
07 september

Fête de la Nature

De natuur inspireert, verwondert en maakt blij. Tijdens Fête de la Nature vieren we de natuur. Van theater tot oogstfeest tot een vleermuizenexcursie. IVN Heerenveen e.o. organiseert ook een feestje voor jong en ouder in De Overtuin te Oranjewoud.

Door	IVN Heerenveen e.o.
Locatie	Oranjewoud Lindenlaan [Natuurschuur in De Overtuin]
Tijd	11.00 - 15.00 uur
Info	www.ivn.nl/afdeling/heerenveen-eo/

Zaterdag
13 september

Het Geheim van de Swadde

Ontdekkingstocht op de fiets door een uniek stukje natuur en cultuur: langs de Swadde. Onderweg ontdekken we samen de geschiedenis van het landschap, de flora en fauna en maken we kennis met de volksverhalen uit de streek.

Door	IVN Noordoost Friesland
Locatie	wordt bekend gemaakt bij opgave
Tijd	14.00 - 16.00 uur
Opgave	Bianca van Tielen 06 - 18 42 38 05 bvantielen@kpnmail.nl